

Τι είναι η λύσσα

- Ο ιός της λύσσας μαζί με τους ιούς λύσσας της ευρωπαϊκής νυχτερίδας 1 και 2, ανήκουν στο γένος *Lyssavirus*, οικογένεια ραβδοϊών (*Rhabdoviridae*).
- Η λύσσα είναι μια θανατηφόρα ζωνόσος και η γάτα θεωρείται είδος υψηλού κινδύνου για τη μετάδοσή του σε ανθρώπους σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες.
- Η λύσσα έχει παγκόσμια κατανομή, με μεμονωμένες εξαιρέσεις. Σε μεγάλες περιοχές στην Ευρώπη έχει εξαλειφθεί, χάρη στα προγράμματα εμβολιασμού των άγριων ζώων.
- Η κόκκινη αλεπού είναι η κύρια δεξαμενή του ιού στην Ευρώπη.
- Η πλειονότητα των προσφάτων κρουσμάτων στη δυτική Ευρώπη εντοπίζονται σε μολυσμένα κατοικίδια που έχουν εισαχθεί παράνομα από περιοχές της Αφρικής όπου ενδημεί η λύσσα.
- Ο ιός αδρανοποιείται άμεσα από απολυμαντικά με απορρυπαντική βάση.

Λοίμωξη

- Τα ζώα με λύσσα είναι η μοναδική πηγή μόλυνσης.
- Ο ιός απεκκρίνεται από το σίελο μερικές ημέρες πριν από την εμφάνιση των κλινικών συμπτωμάτων.
- Ο μέσος χρόνος επώασης είναι δύο μήνες, αλλά μπορεί να ποικίλει από 2 εβδομάδες έως αρκετούς μήνες, ανάλογα με το σημείο της μόλυνσης (δάγκωμα, αμυχή). Όσο μεγαλύτερη είναι η απόσταση μεταξύ του σημείου εισόδου και του κεντρικού νευρικού συστήματος, τόσο μεγαλύτερος είναι ο χρόνος επώασης. Όσο μεγαλύτερη είναι η έκταση απονεύρωσης του προσβεβλημένου ιστού τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος επώασης.
- Αν και οι γάτες μπορούν να μολυνθούν από νυχτερίδες (με ιό της λύσσας ή άλλους *lyssaviri*), ο κίνδυνος είναι μικρός.

Κλινικά συμπτώματα

- Οποιαδήποτε ανεξήγητη επιθετική συμπεριφορά ή απότομη μεταβολή της συμπεριφοράς πρέπει να θεωρείται ύποπτη.
- Η νόσος εμφανίζεται με μία μανιώδη και μία βουβή μορφή. Περίπου το 90% των λυσσασμένων γατών εμφανίζουν τη μανιώδη μορφή.

- Λόγω εγκεφαλίτιδας, παρατηρείται συμμετοχή των κρανιακών νεύρων και του προσθεγέφαλου: απούσα/μειωμένη βλεφαρική σχισμή, κερατοειδικά και κοριαία αντανάκλαστικά, στραβισμός, πτώση σιαγώνας, πτυελισμός, σπασμοί, συσπάσεις, αποπροσανατολισμός, άσκοπος βηματισμός, υπερβολικές συναισθηματικές αποκρίσεις (ευερεθιστότητα, οργή, φόβος, φωτοφοβία), καθώς και αταξία, παράλυση, συμπτώματα που τελικά ακολουθούνται από κώμα και θάνατο λόγω αναπνευστικής ανακοπής.
- Οι γάτες συχνά πεθαίνουν μετά από μια κλινική πορεία 3-4 ημερών.

Διάγνωση

- Η οριστική διάγνωση της λύσσας αποκτάται με μεταθανάτια εργαστηριακή διερεύνηση, κατά προτίμηση εγκεφαλικού ιστού.
- Σε περίπτωση υποψίας, η γάτα θα πρέπει να τεθεί σε απομόνωση και να ειδοποιηθούν οι κτηνιατρικές αρχές.
- Ορολογικές δοκιμασίες διεξάγονται μερικές φορές για μετεμβολιακό έλεγχο, ειδικά στο πλαίσιο ταξιδιών στο εξωτερικό.

Διαχείριση της νόσου

- Ο εμβολιασμός των ζώων μετά την έκθεση στον ιό εξαρτάται από τις εθνικές διατάξεις για θέματα υγείας και σε πολλές χώρες απαγορεύεται.
- Για την προστασία της δημόσιας υγείας δεν εξετάζεται το ενδεχόμενο χορήγησης θεραπευτικής αγωγής σε γάτες με λύσσα.
- Σε περιοχές όπου ενδημεί η λύσσα, οι αδέσποτες γάτες πρέπει πάντα να προσεγγίζονται με προσοχή: το άγγιγμα και η περιθάλψη των διασωθέντων ζώων πρέπει να θεωρείται επιβλαβής, ακόμα και εάν τα ζώα μοιάζουν υγιή.

Εμβολιασμός

- Οι γάτες εμβολιάζονται κατά της λύσσας κυρίως με αδρανοποιημένα εμβόλια με επικουρικές ουσίες. Ένας και μόνος εμβολιασμός επιφέρει μακροχρόνια ανοσία.
- Οι γάτες ανταποκρίνονται καλύτερα από τους σκύλους, και > 97% αναπτύσσουν συγκεντρώσεις αντισωμάτων $\geq 0,5IU/ml$ μετά τον πρώτο εμβολιασμό, μια τιμή που συσχετίζεται με ανοσοπροφύλαξη.
- Οι μικρές γάτες πρέπει να εμβολιάζονται στην ηλικία των 12 έως και 16 εβδομάδων και να εμβολιάζονται ξανά μετά από ένα χρόνο.
- Ορισμένα εμβόλια προστατεύουν κατά του ιού της λύσσας για 3 χρόνια ή περισσότερο, αλλά η εθνική ή τοπική νομοθεσία μπορεί να απαιτεί ετήσιες επαναλήψεις.

Ευγενική προσφορά της ERZ/AFSSA, Νανσί, Γαλλία.

- **Ανισοκορία σε γάτα με λύσσα.**

Ευγενική προσφορά του Malene Thyssen, Wikimedia

- **Η κόκκινη αλεπού (Vulpes vulpes) αποτελεί την κύρια δεξαμενή του ιού της λύσσας στην Ευρώπη.**

© Ευγενική προσφορά της ERZ/AFSSA, Νανσί, Γαλλία.

- **Οποιαδήποτε επιθετική συμπεριφορά από μια γάτα πρέπει να οδηγεί σε υποψία για λύσσα.**

Ευγενική προσφορά του Artur Borkowski, Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας

- **Στο τελικό στάδιο της λύσσας, τα κρανιακά νεύρα παραλύουν (παρατηρήστε την ανισοκορία).**

© Meriel

- **Παράλυση των νεύρων του προσώπου στο τελικό στάδιο της λύσσας.**